

Žita Srbije

MESEČNI IZVEŠTAJ

POD POKROVITELJSTVOM

**Food and Agriculture
Organization of the
United Nations**

European Bank
for Reconstruction and Development

U okviru zajedničkog projekta " Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID 19 "

APRIL 2021.

Za više informacija u vezi sa sadržajem Mesečnog Izveštaja ili o Udruženju Žita Srbije, njegovim aktivnostima i ciljevima, molimo kontaktirajte Sunčicu Savović na sunchica.zitasrbije@gmail.com

Udruženje Žita Srbije je strukovno, neprofitno udruženje proizvođača, izvoznika žitarica i uljarica i proizvođača, kompanija koje se bave skladištenjem, kontrolom kvaliteta, zaštitom, transportom i logistikom, kao i udruženja proizvođača, posvećenih unapređenju proizvodnje žitarica, uljarica i njihovih proizvoda u Srbiji i izvoza iz Srbije. Sedište Udruženja je u Beogradu, a kompanije članice se nalaze širom zemlje.

SADRŽAJ :

I	SAOPŠTENJE O SARADNJI SA UN FAO i EBRD	3
II	REČ UREDNIKA	4
III	PROIZVODNJA, IZVOZ i UVOZ SOJE U SVETU	5
IV	BILANS SOJE U SRBIJI	10
V	IZVOZ SRPSKE SOJE PO TRŽIŠTIMA	11
VI	PREGLED CENA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA DAN MART 2020/MART 2021	13
VII	STANJE USEVA	16
VIII	AKTUELNE PROGNOZE USDA i IGC	19

I SAOPŠTENJE O SARADNJI SA UN FAO I EBRD

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Žita Srbije

Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (UN FAO) u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i Udruženje za unapređenje proizvodnje i izvoza žitarica i uljarica "Žita Srbije" potpisali su u februaru mesecu 2021. godine nastavak Sporazuma o saradnji u okviru zajedničkog projekta pod nazivom **"Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19"**. Projekat se temelji na uspešnoj saradnji FAO-a, EBRD-a i Udruženja Žita Srbije počev od 2017. godine i u okviru nastavka saradnje na ovom projektu ove godine je planirana organizacija radionice, okruglog stola ili jednodnevne konferencije u svrhu informisanja i edukacije žitarskog sektora na temu uticaja pandemije COVID-19 i njenih posledica na žitarski sektor u formatu kakav budu nametnule okolnosti u trenutku održavanja. **U okviru zajedničke saradnje UN FAO i EBRD finansiraće e-izdanje Mesečni Izveštaj Žita Srbije koje je pred Vama i koje ćete na početku svakog meseca moći da dobijate na svoju e-mail adresu jednokratnom prijavom na početnoj strani web prezentacije Udruženja - www.zitasrbije.rs.**

U julu mesecu 2020. godine u okviru ovog projekta je realizovana izrada, promocija i distribucija Smernica za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19 uz njihovo prezentovanje, izrada prpratnog video materijala, kao i održavanje obuke u najboljim uslovima koje je situacija sa globalnom pandemijom dozvolila nakon žetve pšenice i kukuruza 2020. godine. Distribucija smernica u elektronskom i štampanom obliku organizovana je i sprovedena u periodu jul-oktobar 2020. U elektronskom obliku, **[Smernice za rad silosa u uslovima pandemije COVID-19](#)** mogu se preuzeti sa sajta Udruženja, gde je moguće pronaći i prpratni koristan video materijal.

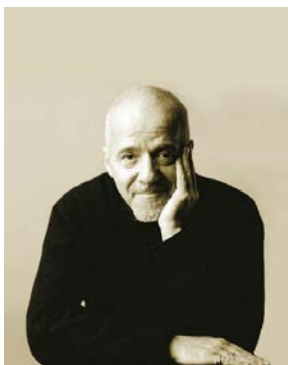
Saradnja sa UN FAO značajna je ne samo za članice Udruženja, već za ceo naš žitarski sektor - od proizvodnje, skladištenja, logistike do izvoza. UN FAO je pružio značajnu podršku i pomoć u otvaranju novih tržišta za naše žitarice, posebno najvećih kao što su Egipat i Kina. Angažovanje UN FAO u Srbiji veoma je značajno imajući u vidu da svet sve više traži kvalitetne proizvode, da je konkurencija u proizvodnji žitarica i uljarica u svetu sve veća i da put do krajnjeg potrošača mogu pronaći samo kvalitetni proizvodi za šta u Srbiji postoje svi preduslovi.

Poštovani prijatelji,

Pandemija COVID-19 svakodnevno menja tržišta i naše radne uslove, ali ono što se ne menja je podrška UN FAO i EBRD unapređenju proizvodnje i izvoza žitarica i uljarica u Srbiji između ostalog i kroz višegodišnju saradnju sa Udruženjem Žita Srbije čija je posvećenost unapređenju uslova za rad u žitarskom sektoru takođe konstantna.

Tim zaposlenih u Udruženju je posvećen obezbeđivanju pravovremenih informacija i usluga koje se od nas očekuju u trenutnim uslovima.

Sunčica Savović

Paulo Coelho (1947.)

“Ne dolaze sve oluje da ti unište život - neke dođu da ti raščiste put.”

III PROIZVODNJA SOJE U SVETU

PROIZVODNJA, POTROŠNJA i ZALIHE SOJE U SVETU (mil. t)

Ekonomska godina	Proizvodnja	Potrošnja	Zalihe
2012/13	268,77	230,19	57,15
2013/14	282,87	275,73	62,36
2014/15	318,80	300,50	76,93
2015/16	312,87	314,13	77,06
2016/17	351,74	288,23	96,98
2017/18	347,36	343,32	97,78
2018/19	361,04	344,28	114,48
2019/20	339,00	357,01	96,38
2020/21*	363,19	369,55	86,87

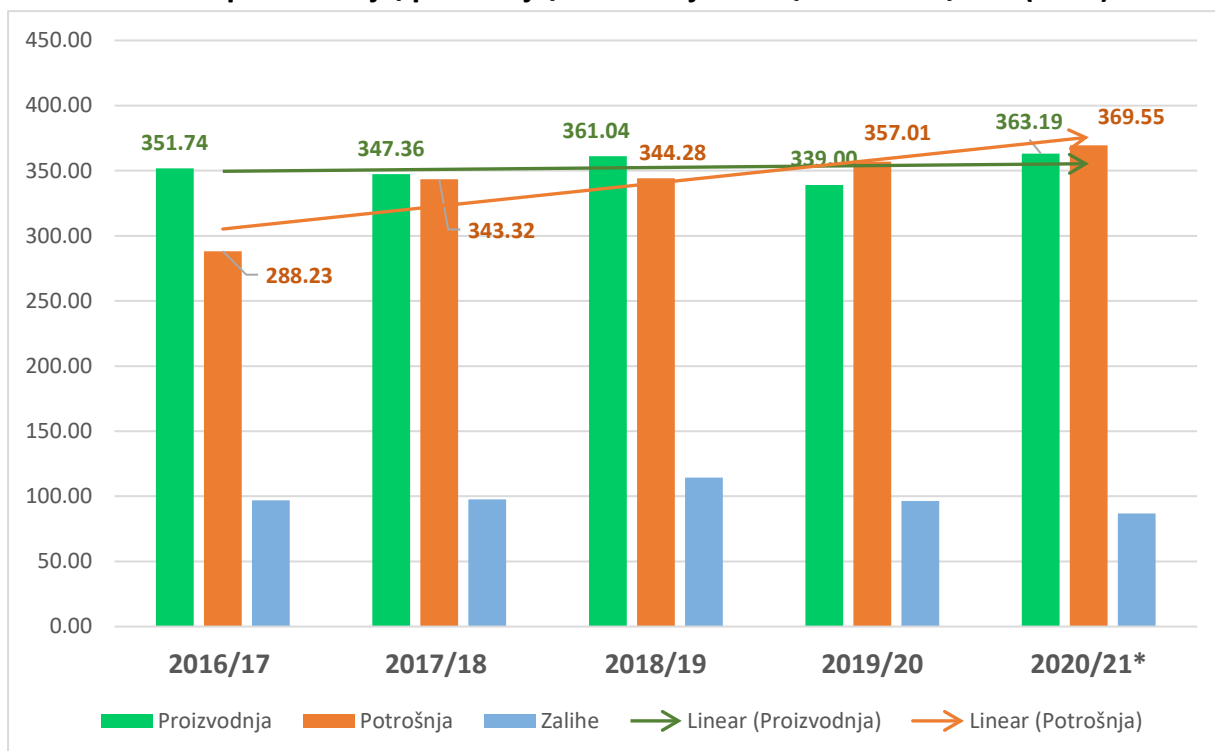
*Prognoza

Izvor:USDA

Procenjena proizvodnja soje u svetu je za ekonomsku 2020/21 godinu u odnosu na 2012/13 godinu veća za 94.42 miliona tona, odnosno za 10.42 miliona tona prosečno godišnje. Bez obzira što je u navedenom periodu ostvareno povećanje proizvodnje, zabrinjava to što je od 2014/15 godine pa na dalje svake druge godine dolazilo do pada proizvodnje, pre svega zbog nepovoljnih vremenskih prilika u određenim delovima sveta. Istovremeno, sa rastom proizvodnje, rasla je i potrošnja - sa 230,19 miliona tona 2012/13 godine na 369,55 miliona tona 2020/21 godine. Potrošnja je veća za 139.36 miliona tona, što znači da je potrošnja prosečno godišnje u navedenom periodu rasla za 15,48 miliona tona.

Brži rast potrošnje od proizvodnje doveo je do pada zaliha soje u svetu u poslednje tri godine. Prognozirane zalihe za 2020/21 godinu su najniže u poslednjih pet ekonomskih godina.

Svetska proizvodnja/potrošnja/zalihe soje 2016/17 – 2020/21* (mil.t)

Izvor: USDA

DESET NAJVEĆIH SVETSKIH PROIZVOĐAČA SOJE u periodu 2018/19, 2019/20, 2020/21

Zemlja	Proizvodnja u tonama	Zasejane površine ha	Prosečni prinosi t/ha
Brazil	128,06	37,13	3,45
SAD	109,90	32,96	3,33
Argentina	50,53	16,67	3,03
Kina	17,89	9,19	1,95
Indija	10,31	12,01	0,86
Paragvaj	9,37	3,54	2,65
Kanada	6,64	2,28	2,91
Rusija	4,23	2,74	1,54
Ukrajina	4,14	1,78	2,32
EU	2,62	0,92	2,85
OSTALI	10,72	5,95	1,80
Ukupno	354,41	125,17	2,83

Izvor: USDA

Deset najvećih proizvođača soje u svetu u ukupnoj svetskoj proizvodnji u poslednje tri godine učestvuju sa 96.97 %. Četiri najveća proizvođača su Brazil, SAD, Argentina i Kina, i u ukupnoj proizvodnji učestvuju sa 86,45%. Imajući u vidu da je Kina najveći svetski uvoznik soje (96.69 miliona tona) i najveći prerađivač (90.83 miliona tona), očito je da rod soje u navedene četiri zemlje presudno utiče na formiranje cene na međunarodnom tržištu.

Srbija sa prosečnim rodnom u periodu 2019/20-2020/21 od 730.66 hiljada tona u ukupnom svetskom rodu učestvuje sa 0.21%. Sa takvim učešćem na može uticati na međunarodne cene, ali zbog zabrane uvoza GMO soje (koja se najčešće nudi na međunarodnom tržištu) i male ponude genetski nemodifikovane soje u regionu često je pojava da su cene na domaćem tržištu znatno iznad izvoznih.

**DESET NAJVEĆIH PROIZVOĐAČA SOJE u EU
2020. godine (000t)**

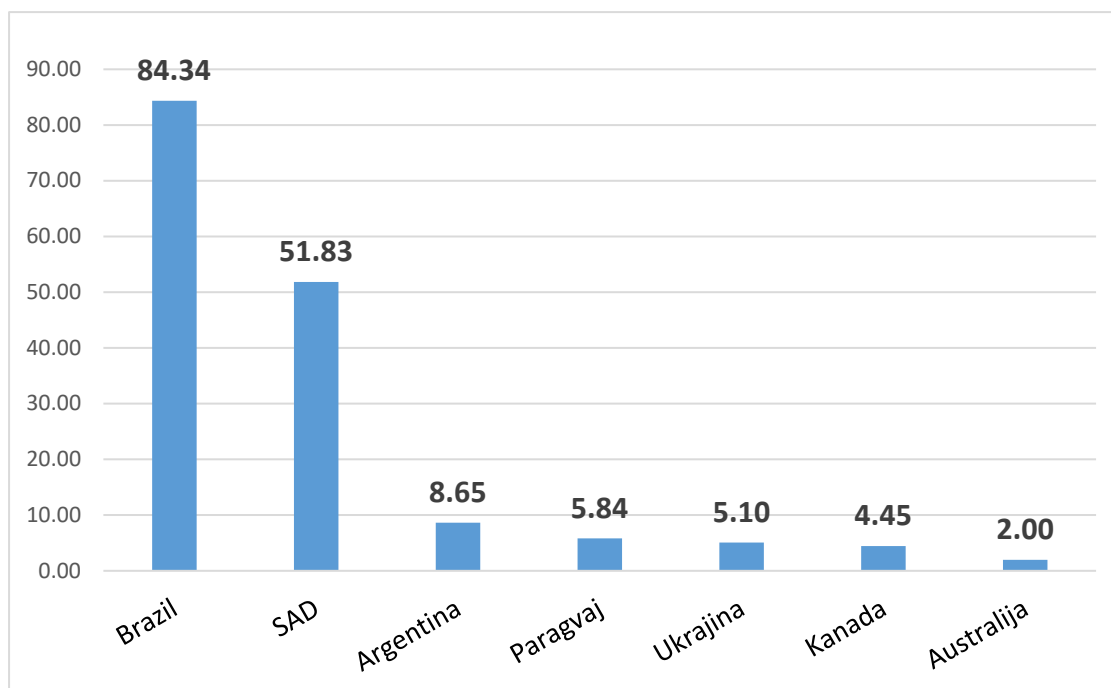
Zemlja	Proizvodnja u 000 t
Italija	1.060
Francuska	490
Rumunija	300
Hrvatska	270
Austrija	201
Mađarska	162
Slovačka	130
Nemačka	110
Češka	34
Bugarska	4

*Izvor: Statistika Evropske Unije
Septembar 2020.*

U Evropskoj Uniji se godišnje proizvede 2.5 do 2.8 miliona tona soje. U poslednje tri godine u EU je prerađeno 16.32 mil. tona soje, a uvezeno 15,33 miliona tona soje. Evropska Unija je drugi po veličini uvoznik soje u svetu što ide u prilog Srbiji koja je u poslednjih 6 godina od uvoznika soje postala neto izvoznik.

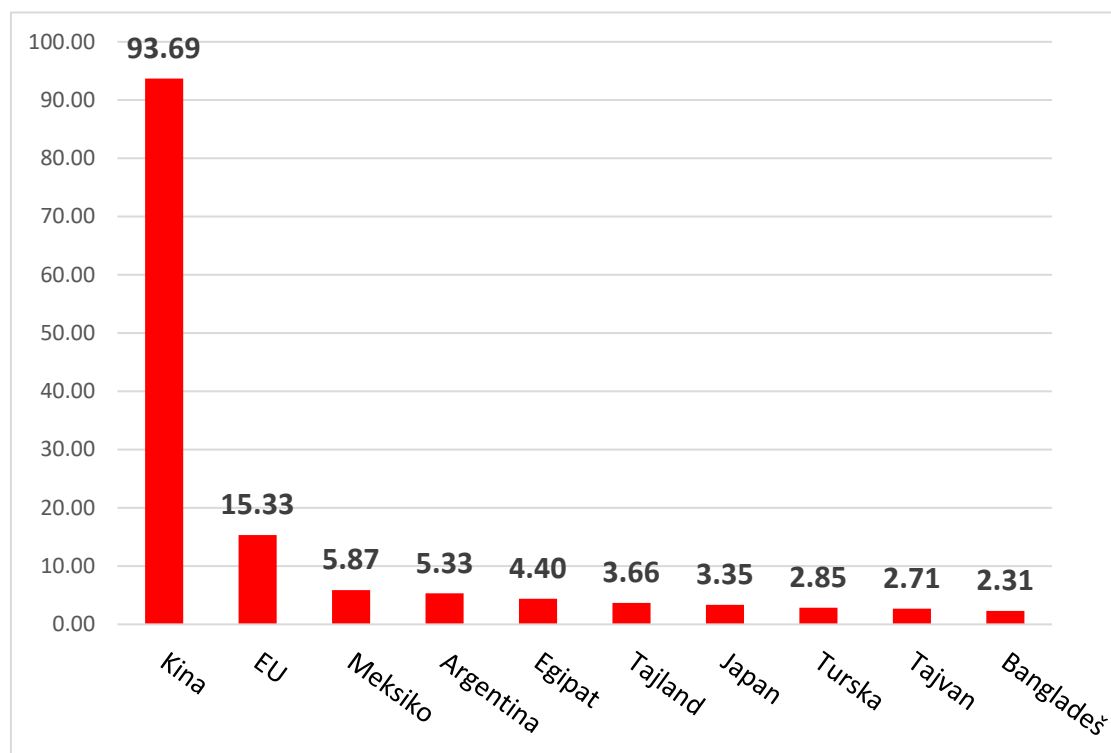

NAJVEĆI IZVOZNICI SOJE U SVETU u periodu 2018/19 – 2020/21
u milionima tona

izvor : USDA

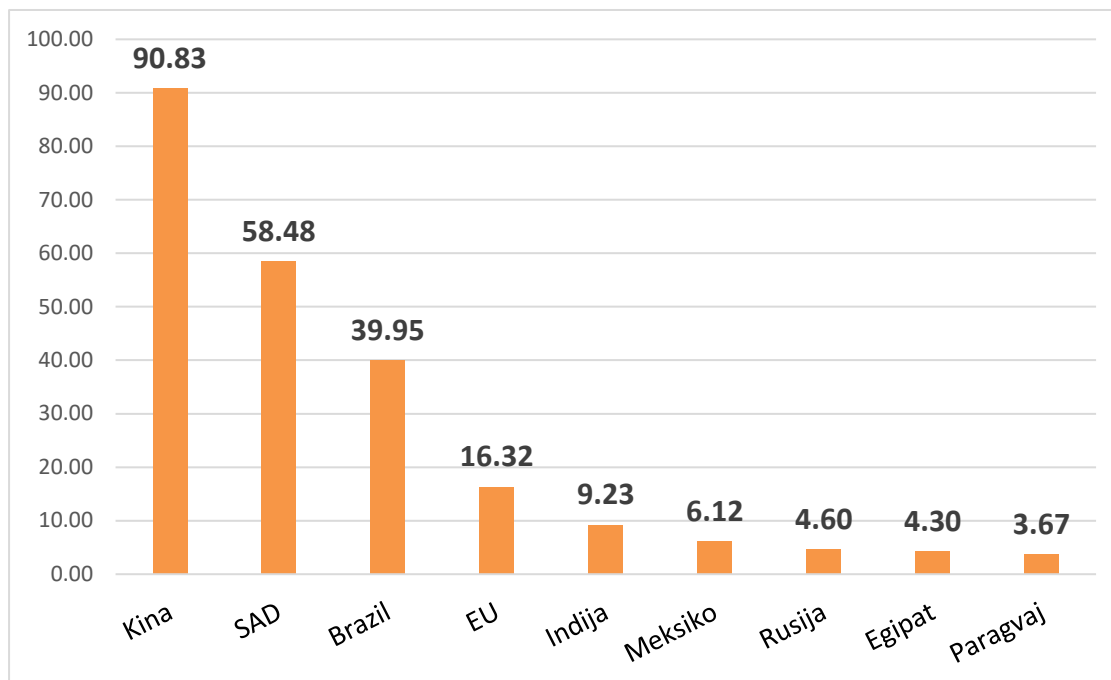
NAJVEĆI UVOZNICI SOJE U SVETU u periodu 2018/19 – 2020/21
u milionima tona

izvor : USDA

NAJVEĆI PRERAĐIVAČI SOJE U SVETU u periodu 2018/19 – 2020/21
u milionima tona

izvor : USDA

IV BILANS SOJE U SRBIJI

Proizvodnja soje u Srbiji ima uzlazni trend zahvaljujući rastu setvenih površina, ali i rastu prosečnih prinos. Rast proizvodnje bio bi znatno veći da nije oscilacija u prinosima koji su izazvani nepovoljnim vremenskim prilikama, pre svega sušom u određenim godinama.

BILANS SOJE u hiljadama tona

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21*
Proizvodnja					
Požnjevena površina	186	230	220	230	240
Prinos t/ha	3,5	1,8	3,5	3,0	3,05
Proizvodnja	650	414	770	690	732
Početne zalihe	66	40	104	240	190
Uvoz	13	167	6	0.2	1
Ukupno raspoložive količine	729	621	880	930.2	923
Potrošnja					
Industrijska prerada	430	430	450	450	450
Druge svrhe	40	40	40	40	40
Semenska potrošnja	18	18	18	18.2	19
Gubitak	4	4	4	4	4
Ukupna domaća potrošnja	492	492	512	512.2	513
Izvoz	197	25	128	228	300
Krajnje zalihe	40	104	240	190	110

* Procena izvoza i zaliha

U periodu septembar 2020. - mart 2021. izvezeno je 136.798 tona soje što je za 10.747 tona manje u odnosu na isti period prethodne godine. Osnovni uzrok manjeg izvoza je domaća cena koja je tokom poslednja tri meseca rasla znatno brže od cene na međunarodnom tržištu. Domaća cena je sredinom aprila meseca stigla do 80 din/kg što preračunato u dolare iznosi oko 810 \$/t, a cena američke soje na berzi u Roterdamu je u istom periodu bila na nivou od 580 \$/t, istovremeno brazilske 565 \$/t. Razlika iznosi preko 230 \$/t što dovoljno ukazuje na to da ozbiljniji izvoz u narednom periodu ne možemo očekivati.

Da bi bilo izvezeno planiranih 300.000 tona u periodu april-avgust 163.000 trebalo bi izvesti 163.000 tona soje što je pri ovakvom odnosu domaće i izvozne cene praktično nemoguće. Pad izvoza dovešće do promene bilansnih pozicija izvoz i krajnje zalihe gde će izvoz padati, a zalihe rast

V IZVOZ SOJE PO TRŽIŠTIMA

U 2020. godini izvezeno je 249.828 tona soje što je nadmašilo prošlogodišnji rekord u izvozu soje od 182.381 t i ujedno predstavlja novi rekord kada su u pitanju kalendarske godine. Istovremeno je uvezeno samo 192 tone soje što je, takođe, apsolutno najmanji godišnji uvoz. Kada govorimo o ekonomskoj 2019/20 godini premašen je dosadašnji rekord u izvozu soje iz 2016/17 od 196.542 t sa 228.282 tone soje koliko je izvezeno u ekonomskoj 2019/20 godini.

Izvoz i uvoz soje po godinama

<u>Kalendarska godina</u>			<u>Ekonomska godina</u>		
	<u>Izvoz</u>	<u>Uvoz</u>		<u>Izvoz</u>	<u>Uvoz</u>
2015	139.556	98.091	2014/15	135.951	29.988
2016	127.686	15.559	2015/16	61.007	91.609
2017	114.951	151.806	2016/17	196.542	12.610
2018	70.078	19.791	2017/18	24.644	167.068
2019	182.331	4.235	2018/19	127.601	6.025
2020	249.828	192	2019/20	228.282	199

DESET NAJVEĆIH IZVOZNIKA SOJE – ČLANOVA UDRUŽENJA ŽITA SRBIJE U 2020. godini

<u>R.BR</u>	<u>KOMPANIJA</u>
1	SODRUGESTVO BALKANS, NOVI SAD
2	AGROGLOBE, NOVI SAD
3	TRADING TEAM, NOVI SAD
4	RWA SRBIJA, BEOGRAD
5	ANOVA NNL, SREMSKA KAMENICA
6	KONZUL, NOVI SAD
7	MAT-AGRO FUTOG
8	CHS NOVI SAD
9	EXTRA AGRAR VRBAS
10	DELTA AGRAR, BEOGRAD

IZVOZ I UVOZ SRPSKE SOJE u tonama PO ZEMLJAMA

Zemlja	IZVOZ					UVOZ				
	2020	2019	2018	2017	2016	2020	2019	2018	2017	2016
Rusija	101.304	78.987	24.498	84	18	/	/	/	/	/
Nemačka	80.401	79.734	15.736	55.872	59.052	5	6	/	19	1
Mađarska	22.119	13.194	5.448	9.739	26.717	/	/	1.974	17.589	1.095
Rumunija	20.978	4.938	14.718	2.511	9.715	/	857	8.175	30.891	/
Austrija	11.274	5	/	25	26	22	11	/	3	11
Italija	7.877	719	2.299	39.543	17.283	1	24	72	298	/
Crna Gora	1.779	831	2.555	935	312	/	/	/	/	/
Holandija	1.509	134	306	255	/	/	22	/	/	/
Hrvatska	938	654	437	5.234	3.206	12	3.120	8.475	95.416	14.416
Makedonija	863	1.407	/	16	935	186	/	/	/	/
BIH	371	289	796	156	2.730	/	151	/	4.847	/
Grčka	93	133	79	42	51	/	/	/	/	/
Albanija	81	51	146	/	/	/	/	/	/	/
Moldavija	50	4	/	/	/	/	/	/	/	/
Bugarska	48	86	100	108	238	/	/	/	1.919	/
Španija	39	15	7	/	/	/	/	/	/	/
Poljska	26	34	19	/	/	1	/	/	/	/
Kazahstan	20	20	/	/	/	/	/	/	/	/
Libija	18	24	/	/	/	/	/	/	/	/
Slovenija	17	184	58	/	/	/	/	/	738	/
Kosovo	17	5	/	/	/	/	/	/	/	/
Slovačka	7	6	15	/	/	/	/	/	/	/
Turska	0	852	2.853	/	/	/	/	/	/	/
Ukrajina	0	20	6	18	33	/	/	1.099	43	/
Švedska	0	5	/	/	/	/	/	/	/	/
Švajcarska	0	/	/	129	/	/	/	/	/	/
Belgija	0	/	/	/	5.352	/	/	/	20	/
Francuska	0	/	/	/	/	41	42	6	20	/
Kanada	0	/	/	/	/	/	3	/	/	/
UKUPNO:	249.828	182.331	70.078	114.951	127.686	192	4.235	19.791	151.806	15.559

VI PREGLED CENA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA DAN

Cene odabranih roba na dan 2020./2021. na unutrašnjem tržištu Srbije

 SRB	Na dan	Cena RSD/kg	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA nedeljna	PROMENA na godišnjem nivou
Pšenica	26.03.2021.	22.50	23.00	23.20	20.50	-2.18 %	+9.75 %
Kukuruz	26.03.2021.	23.00	23.00	22.50	15.40	/	+ 49.35 %
Soja	26.03.2021.	67.50	66.50	61.00	39.30	+ 1.49 %	+71.75 %
Sojina sačma	26.03.2021.	68.00	67.00	64.50	43.50	+ 1.48 %	+56.32 %
Suncokretova sačma	26.03.2021.	34.50	34.50	34.10	22.20	/	+55.40 %
NPK	26.03.2021.	36.00	36.00	35.80	31.90	/	+12.85 %
AN	26.03.2021.	28.20	28.20	28.00	28.00	/	+ 0.71%
UREA	26.03.2021.	40.00	40.00	40.00	32.70	/	+22.32 %

U periodu od mesec dana, od 26.02. do 26.03., svi praćeni proizvodi izuzev pšenice su poskupeli. Pšenica je pojeftinila za 3.02% pod pritiskom velike ponude i pada izvozne tražnje u tom periodu.

U posmatranom periodu cena kukuruza porasla je za 2.22% čime je nastavljen rast cene iz prethodnog perioda, pre svega zbog rasta izvozne tražnje. Cena soje porasla je za 10.65%, a sojine sačme za 5.42%. Rast cena posledica je male ponude jer proizvođači čekaju bolje cene. Suncokretova sačma u periodu od mesec dana poskupela je za 1.17%, NPK za 0.55%, AN 0.71%, a kod UREA-a nije bilo promene cene.

Srednji kurs dinara na dan

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	Promena na nedeljno m nivou	Promena na godišnje m nivou
US \$	26.03.2021.	99.7618	98.6777	96.7298	107.7039	+1.098	-7.961
EUR	26.03.2021.	117.5793	117.5844	117.5751	117.5050	+0.004	+0,063

Izvor: NBS

Dinar je na dan 26.03.2021. godine u odnosu na mesec dana ranije ojačao za 0,003% u odnosu na euro i 3.134% u odnosu na US \$.

Cene pšenice u US \$ i EUR/t na domaćem tržištu na dan

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na nedeljnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
\$/t	26.03.2021.	225.53	233.08	239.84	190.34	- 3.34	+18.49%
€/t	26.03.2021.	191.36	195.60	197.43	174.46	- 2.21	+9.69%

Cena pšenice na domaćem tržištu u odnosu na godinu dana ranije, posmatrano u eurima, veća je za 9.69%, a u istom periodu rast cene u dinarima iznosio je 9.75%. Razlika u rastu je posledica promene kursa dinara. Kada je cena izražena u \$ rast je iznosio 18.49% jer je u navedenom periodu dinar ojačao u odnosu na \$ za 7.961%.

Cene kukuruza u US \$ i EUR/t na domaćem tržištu

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na nedeljnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
\$/t	26.03.2021.	230.55	333.08	232.61	142.98	0	+61.24%
€/t	26.03.2021.	195.61	195.62	191.36	131.05	0	+49.26%

Uticaj kursa dinara na devizne cene vidi se najbolje kada se na godišnjem nivou poredi rast cene u dinarima i devizama. Procenat rasta u eurima i dinarima je skoro identičan - 49.26% i 49.35% što je posledica stabilnog kursa. U dolarima rast je 61.24%, a u istom periodu u dinarima 71.75% što je posledica kursa dinara koji je sa 107.7039 za godinu dana pao na 99.7618 dinara za 1 \$.

Cene soje u US \$ i EUR/t na dan

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na nedeljnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
\$/t	26.03.2021.	676.61	673.91	630.62	364.88	+0.40	+85.43%
€/t	26.03.2021.	574.08	565.55	519.81	334.45	+1.51	+71.64%

Kao i kod ostalih proizvoda zbog promene kursa dinara prema € i \$ rast cene je različit u odnosu na rast cene u dinarima.

Izvozne cene FOB dunavske luke €/t

 SRB	Na dan	Cena	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na nedeljnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
		€/t				%	
Pšenica 12%	26.02.2021.	199	199	205	176	0	+ 13.07
Kukuruz	26.02.2021.	202	200	198	135	+ 1.00	+49.63

Srbija žitarice i uljarice izvozi drumskim, železničkim i vodenim putem. Drumskim saobraćajem izvozi se najčešće u zemlje okruženja, železnicom za Italiju, a Dunavom za dalje destinacije, zemlje EU, Afrike i Azije. Cene na FOB-u formiraju se u zavisnosti od cena u crnomorskom regionu tako što se cene u crnomorskim lukama umanjuju za troškove transporta od naših luka do morske luke i za troškove pretovara u morskoj luci. Na mesečnom nivou cena pšenice je pala za 3.02%, a cena kukuruza porasla za 2.02%. U oba slučaja cene su se promenile zbog usklađivanja domaćih izvoznih cena sa cenama u Crnomorskom regionu.

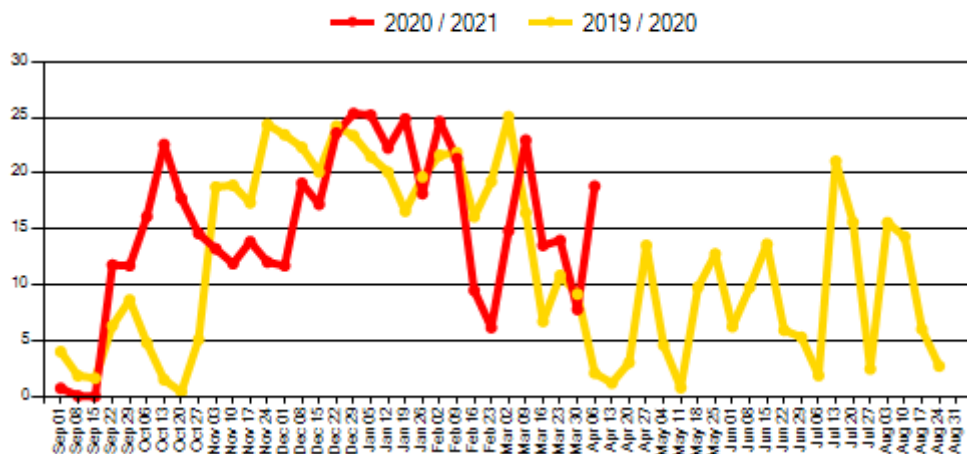
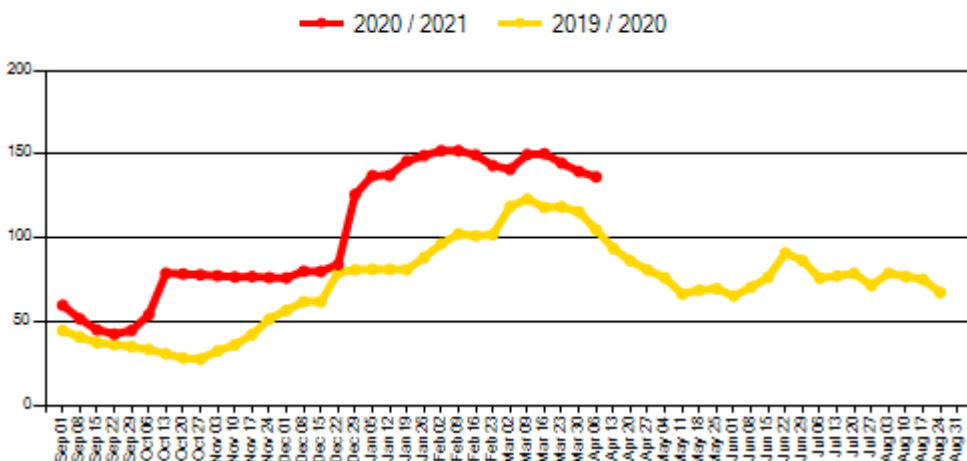
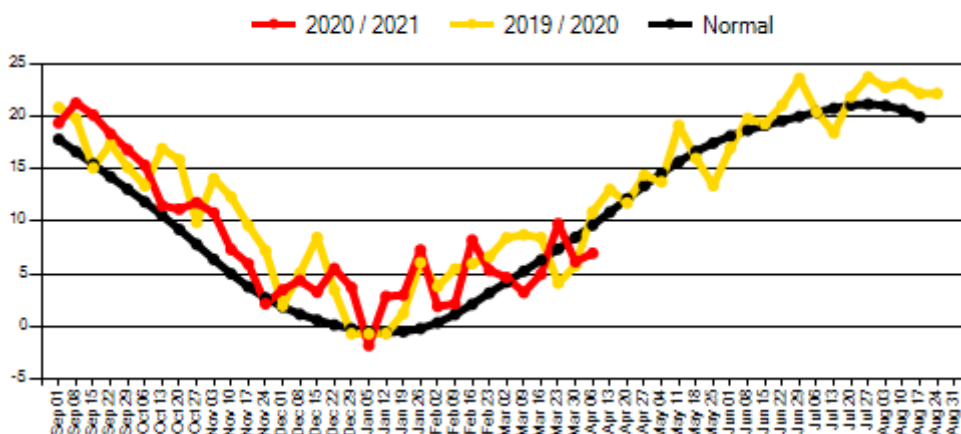
Izvozne cene fjučersa odabranih roba na dan - berza Čikago, SAD

	Na dan	Cena \$/t	Nedelju dana ranije	Mesec dana ranije	Godinu dana ranije	PROMENA na mesečnom nivou	PROMENA na godišnjem nivou
		\$/t				%	
Pšenica SRW	31.03.2021.	263	263	287	202.46	- 0.5	+ 18.7
Kukuruz No. 2, žuti	31.03.2021.	251	212.10	249	148.42	+ 6.7	+ 45.7
Soja	31.03.2021.	553	503.85	546	327.20	+ 0.1	+ 55.2

izvor FAO Amis

Nakon šestomesečnog rasta cena fjučersa pšenice, kukuruza i soje cene pšenice su neznatno usporile tokom marta meseca i na mesečnom nivou (u odnosu na februar) zabeležile manji pad sa prognozama rekordne proizvodnje pšenice u Australiji i sa povratkom povoljnih vremenskih prilika u američke proizvođačke regione pšenice i crnomorski region. Tokom marta meseca cene kukuruza nisu bile podložne promenama, a cene soje su zabeležile rast sa smanjenjem američkih zaliha i kašnjenjem setve u Brazilu. Na godišnjem nivou cene pšenice, kukuruza i soje značajno su otišle na gore za 18.8%, 53.6% i 62.8%.

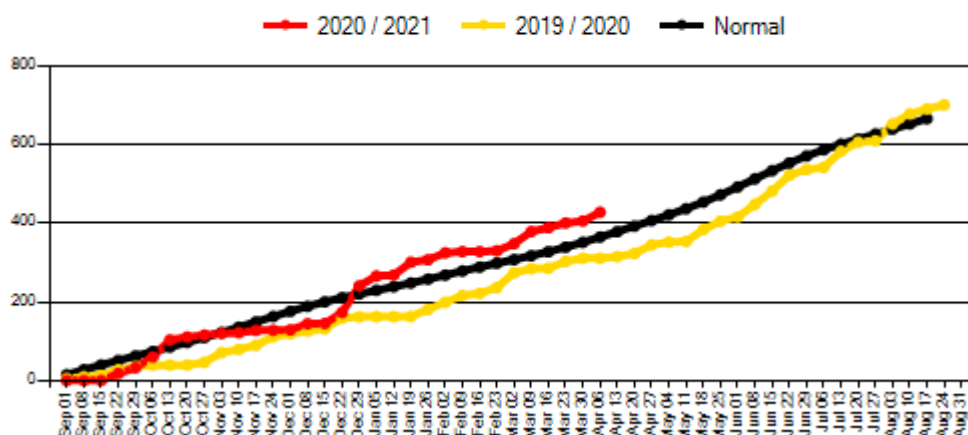
VII STANJE USEVA

POVRŠINSKA VLAGA ZEMLJIŠTA (mm) u SRBIJI (do 18.aprila)**VLAGA u ZEMLJIŠTU (mm) u SRBIJI (do 18.aprila)****PROSEČNA TEMPERATURA VAZDUHA (stepeni Celzijusa) u SRBIJI (do 25.aprila)**

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

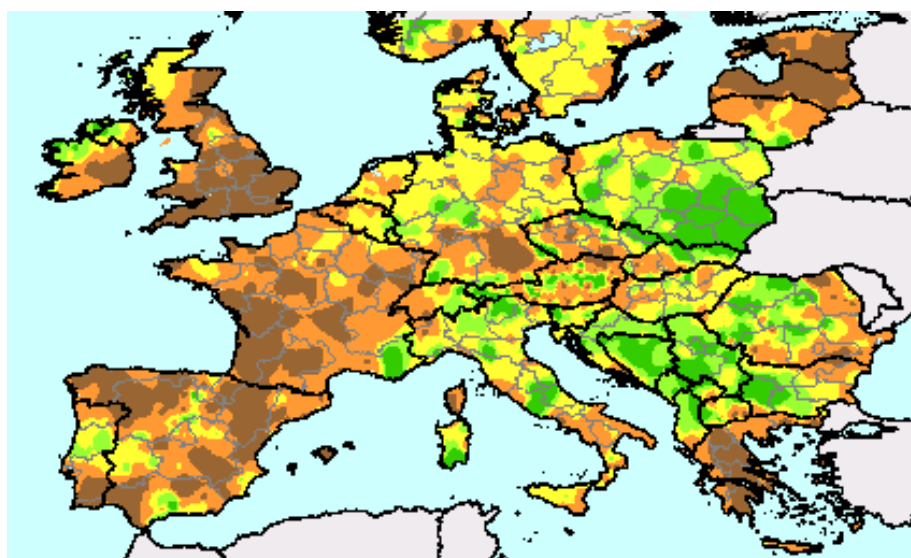

KUMULATIVNE PADAVINE (mm) u SRBIJI (do 18.aprila)

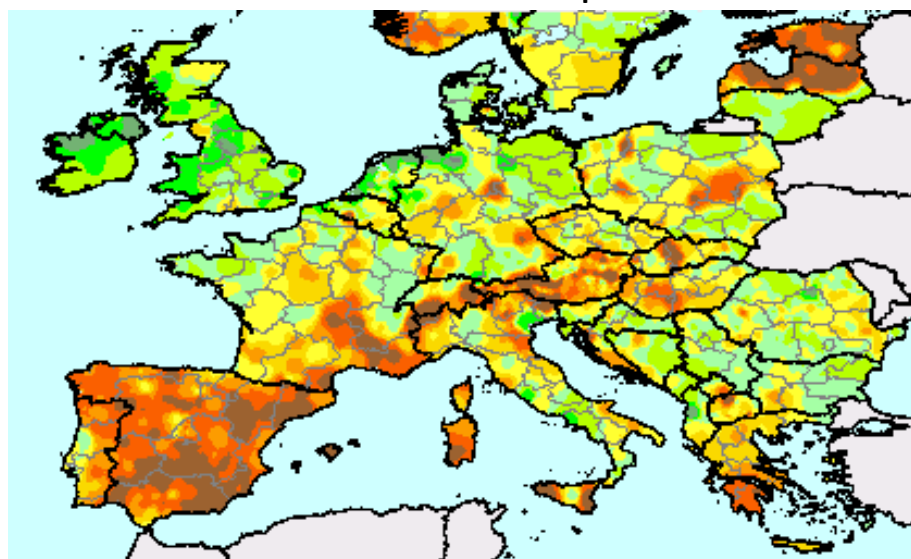

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

EVROPA - POVRŠINSKA VLAGA zemljišta na dan 18. aprila 2021.

EVROPA - VLAGA U ZEMLJIŠTU na dan 18. aprila 2021.

izvor : Svetska Meteorološka Organizacija

izvor FAO Amis

PŠENICA – U **EU** uslovi su generalno povoljni za useve ozime pšenice u većem delu Evrope zahvaljujući toplim vremenskim prilikama početkom marta meseca koji su usevima dozvolili nastavak rasta i razvoja nakon zimskog perioda mirovanja. U **Ukrajini** je napredak ozimih useva nešto sporiji zbog nižih temperatura. U **Rusiji** su skorašnje padavine neznatno olakšale sušu, sa izuzetkom južnih proizvođačkih regiona. U **SAD** je ozima pšenica pod budnim okom proizvođača zbog sušnih uslova u glavnim regionima proizvodnje pšenice. Prema trenutnim procenama zasejane površine veće su nego godinu dana ranije. U **Kanadi** su vremenski uslovi za rast i razvoj useva povoljni u glavnim regionima proizvodnje.

KUKURUZ - U **Brazilu** je stanje, manjeg, prolećnog roda kukuruza na poljima veoma loše u glavnom proizvođačkom regionu na jugu zemlje zbog nedostatka padavina u kritičnim fazama razvoja useva. Nedostatak padavina u glavnim proizvođačkim regionima u fazi nalivanja zrna je značajno umanjio prinose. Istovremeno, vremenske prilike u centralnim, zapadnim i jugoistočnim regionima uzgoja kukuruza su povoljne, dok su na severoistoku Brazila odlične. Setva letnjeg roda kukuruza, koji je ujedno i veći, odvija se i dalje pod povoljnim vremenskim uslovima uz očekivane veće zasejane površine. U **Argentini** je počela žetva većeg, ranije posejanog, roda kukuruza sa povoljnim vremenskim prilikama i početnim prinosima nižim od prošlogodišnjih, ali ipak višim od prvobitnih procena. Skorašnje padavine su u određenoj meri poboljšale stanje useva manjeg roda kukuruza koji se kasnije seje.

SOJA - U **Brazilu** se žetva odvija po povoljnim vremenskim uslovima u najvećem broju regiona proizvodnje soje, a zasejane površine veće su nego prošle godine. U **Argentini** je stanje useva raznovrsno i kod većeg, ranije zasejanog, roda i kod manjeg koji se kasnije seje zbog nejednako rasprostranjenih padavina. Usevi roda kukuruza koji se prvi seje su u fazi sazrevanja dok su usevi kasnije zasejanog roda u fazi nalivanja zrna i neophodne su im padavine.

VIII AKTUELNE PROGNOZE

SVETSKA PROIZVODNJA, POTROŠNJA i ZALIHE PŠENICE, KUKURUZA i SOJE
(u milionima tona) – april 2021.

 PŠENICA	POČETNE ZALIHE	PROIZVODNJA	POTROŠNJA	IZVOZ	ZAVRŠNE ZALIHE
2018/2019	287.18	731.00	734.81	173.67	283.37
2019/2020	283.37	763.86	747.18	191.52	300.04
2020/2021 mart	300.29	776.78	775.89	197.69	301.19
2020/2021 april	300.04	776.49	781.01	198.91	295.52
 KUKURUZ	POČETNE ZALIHE	PROIZVODNJA	POTROŠNJA	IZVOZ	ZAVRŠNE ZALIHE
2018/2019	340.97	1,124.92	1,144.82	181.71	321.07
2019/2020	321.07	1,116.52	1,134.60	171.72	302.99
2020/2021 mart	303.13	1,136.31	1,151.77	186.55	287.67
2020/2021 april	302.99	1,137.05	1,156.19	187.26	283.85
 SOJA	POČETNE ZALIHE	PROIZVODNJA	POTROŠNJA	IZVOZ	ZAVRŠNE ZALIHE
2018/2019	100.66	361.04	344.28	148.71	114.48
2019/2020	114.48	339.00	357.01	165.05	96.38
2020/2021 mart	96.06	361.82	371.31	169.72	83.74
2020/2021 april	96.38	363.19	369.55	170.91	86.87

Izvor: USDA

- za 2019/2020 – procena
- za 2020/2021 – prognoza

U svom aktuelnom *Izveštaju o svetskoj poljoprivrednoj ponudi i potražnji* američko Ministarstvo poljoprivrede očekuje da će završne zalihe pšenice u svetu u ekonomskoj 2020/21 biti za 4.5 mil.tona manje u odnosu na godinu dana ranije najvećim delom zbog očekivanog povećanja potrošnje u svrhu stočne prehrane od strane Kine, za koju se očekuje da će po prvi put u proteklih 8 godina imati manje od uobičajenih zaliha kukuruza. Prognoza proizvodnje pšenice u svetu za ekonomsku 2020/21 je i dalje rekordna. I prognoze potrošnje i završnih zaliha kukuruza u svetu smanjene su na mesečnom nivou zbog očekivanog povećanja potrošnje u SAD za stočnu prehranu i proizvodnju etanola. Ukoliko se ovakve prognoze i ostvare proizvodnja kukuruza u svetu u ekonomskoj 2020/21 biće za oko 10.5 mil. tona veća na godišnjem nivou, potrošnja kukuruza u svetu veća za 11.5 mil. tona, a završne zalihe manje za 17 mil. tona u odnosu na prethodnu ekonomsku godinu. Prognoza proizvodnje soje u svetu je povećana na mesečnom nivou zbog očekivanog povećanja proizvodnje soje u Brazilu, a ujedno su povećane i prognoze završnih zaliha soje za ekonomsku 2020/21 na 86.87 mil.tona, što će, ukoliko se ovakve prognoze i ostvare, biti za 9.5 mil.tona manje zalihe soje u svetu na godišnjem nivou, dok su i prognoze proizvodnje i potrošnje soje u svetu za ekonomsku 2020/21 godinu na rekordnom nivou.

Internacionalni Žitarski Savet
AKTUELNE SVETSKE PROGNOZE I PROCENE
u milionima tona / april 2021.

	 KUKURUZ			 PŠENICA			 SOJA		
	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22
PROIZVODNJA	1125	1140	1192	762	774	790	338	362	383
TRGOVINA	174	1854	184	184	189	185	170	171	173
POTROŠNJA	1154	1166	1199	743	763	782	351	367	379
PRENEŠENE ZALIHE	297	271	264	278	289	298	52	47	50
PROMENA na godišnjem nivou	-29	-26	-7	19	11	9	-12	-5	4

Izvor:IGC

- 2016/17 procena
- 2017/18 prognoza

Internacionalni Žitarski Savet smatra da će proizvodnja žitarica u ekonomskoj 2020/21 biti za 61 milion tona veća u odnosu na godinu dana ranije, ali se očekuje i povećanje potrošnje svih žitarica za 44 miliona tona na godišnjem nivou zbog čega će zalihe svih žitarica na kraju ekonomske 2020/21 biti na najnižem nivou u proteklih 5 godina, odnosno iznosiće 609 mil. tona. Prognoza trgovine žitaricama u svetu za 21 mil. tona je veća nego godinu dana ranije i na nivou je od 416 mil. tona. Takođe, očekuje se proizvodnja soje za 7% veća na godišnjem nivou, ali i smanjenje završnih zaliha na kraju ekonomske 2020/21 već drugu godinu za redom.

Zabranjeno je svako neovlašćeno kopiranje i distribucija ovog Izveštaja, podataka ili delova ovog dokumenta bez pisanog odobrenja od strane Udruženja Žita Srbije